

הולך? למקום הרשעים, שלא יקטרגו עמו?

מה משמיע? שפתוב (שם יג) ולוט יושב בערי הכפר ויאהל עד סדם ואנשי סדם רעים וחסטאים וגו'. למקום רשעים וחסטאים, שם שם אהלה לשבת. יצר הרע שם מהו עושה? חוטא עמם ומחטיא, עד שנשבה בעונותיו ונלכד.

ונשמת הצדיק מה היא עושה? וישמע אברם - זו היא הנשמה. פי נשבה אחיו - זה יצר הרע. וירק את חניכיו ילידי ביתו - אלו הם הצדיקים המחונכים במצוות ובדרך הטוב. כמו שאמר רבי אבהו, פיון שרואה הצדיק שרשע נעזב ונלכד בעונותיו, הולך לאחוז בו, ויחזור בתשובה, ומקרבו ומלמדו תורה. זהו שפתוב וירדה עד דן, עד עקר דינו ורדה להצילו מדינה של גיהנם.

וכן הוא דרו הצדיקים, לרדה אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב. מה פתוב בהם? (שם יד) ויחלק עליהם לילה וגו'. וזהו נשמת הצדיקים, שמייסרים ומבקשים להם, כדי שלא ילכו בדרך רשעתם. הוא ועבדיו ויפם - הנשמה והצדיקים רודפים אחריהם, ומוכיחים להם, ומייסרים להם.

וירדפם עד חובה - מודיעים להם רעתם, ורודפים אחריהם, עד שפגלים להם רעתם ורשעתם, למען יבושו ממעשיהם. וזהו וירדפם עד חובה. הנשמה עושה כף, ומודיעה להם דרכם הרעה, וזהו עד חובה. והאיך הם הולכים? לשמאל ולא לימין.

מה פתוב אחרי כן? (שם) וישב את כל הרקש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בעל כרחם הם חוזרים בתשובה, שפתוב וגם את לוט

הולך, למקום הרשעים, שלא יקטרגו עמו. מאי משמע. דכתיב ולוט יושב בערי הכפר ויאהל עד סדם ואנשי סדם רעים וחסטאים וגו', למקום רשעים וחסטאים, שם שם אהלה לשבת. יצר הרע שם מהו עושה, חוטא עמם, ומחטיא, עד שנשבה בעונותיו ונלכד.

ונשמת הצדיק מה הוא עושה. וישמע אברם זו היא הנשמה, פי נשבה אחיו, זה יצר הרע. וירק את חניכיו ילידי ביתו, אלו הם הצדיקים המחונכים במצוות, ובדרך הטוב, כדקאמר רבי אבהו, פיון שרואה הצדיק דהרשע נעזב ונלכד בעונותיו, הולך לאחוז בו, ויחזור בתשובה, ומקרבו ומלמדו תורה. הדא הוא דכתיב, וירדה עד דן, עד עיקר דינו ורדה להצילו מדינה של גיהנם.

וכן הוא דרו הצדיקים, לרדה אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב. מה פתיב בהו. ויחלק עליהם לילה וגו'. וזהו נשמת הצדיקים, שמייסרים ומבקשים להם, כדי שלא ילכו בדרך רשעתם. הוא ועבדיו ויפם, הנשמה והצדיקים רודפים אחריהם, ומוכיחין להם, ומייסרים להם.

וירדפם עד חובה, מודיעים להם רעתם, ורודפים אחריהם, עד שפגלים להם רעתם ורשעתם, למען יבושו ממעשיהם. וזהו וירדפם עד חובה. הנשמה עושה כף, ומודיעה להם דרכם הרעה, וזהו עד חובה. והאיך הם הולכים, לשמאל ולא לימין.

מה פתיב אחרי כן. וישב את כל הרקש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בעל כרחם הם חוזרים בתשובה. דכתיב וגם את לוט אחיו ורכושו השיב. ואפילו יצר הרע, בעל כרחו

אָחיו ורכושו השיב. ואפלו יצור
הרע בעל פרחו שב בתשובה.
ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה
שכרו של אדם העושה לאחרים
לחזר בתשובה. מנין לנו? ממה
שפיתוב אחריו, (שם) ומלפי צדק
מלך שלם.

שנה רבי חייא רבה, בשעה
שנשמת הצדיק, המחזיר
בתשובה לאחרים, יוצאה מן
הגוף, מיכאל השר הגדול
המקריב נפשות הצדיקים לפני
בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום
לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר
ומלפי צדק. זהו מיכאל ראש
שומרי שערי צדק. מלך שלם -
זו ירושלים של מעלה. הוציא
לחם ויין - שמקדים ויוצא
לקראתו, ואומר לו שלום בואך.
אמר רבי חייא, מכאן למדנו, כל
המקדים ויוצא לקראת הבא מן
הדרך ונותן לו שלום, מעלה עליו
הפיתוב כאלו אכילה ושתיה הוא
נותן לו. מנין לנו? מהפסוק הזה,
שפיתוב (דברים כו) על דבר אשר לא
קדמו אתכם בלחם ובמים. וכי
צריכים ישראל ללחם ולמים,
והלא המן יורד להם, שהיה טוב
ויפה מכל אכילה שבעולם?

אָלָא מפני שלא באו להקדים להם שלום,
העלה עליהם הפיתוב כאילו חסרו
מחיתם. וכל המקדים שלום לחברו, ויוצא לו
לדרך, מעלה עליו הפיתוב כאלו
נותן לו לאכול ולשתות. וכן אמר
רבי חייא רבה, מיכאל וגבריאל
ומלאכי השרת השומרים שערי
צדק, יוצאים לקראתו ומקדימים
לו שלום.

והוא כהן לאל עליון - ששנה רב
יוסף, כשם שפנה גדול למטה,
כך מיכאל השר הגדול הוא פנה
למעלה, והוא מקדים ומברך
לנשמה קודם, ואחר כך מברך

שב בתשובה. ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה
שכרו של אדם העושה לאחרים לחזור
בתשובה. מנא לן, ממה דכתיב אחריו, ומלפי
צדק מלך שלם.

תאני רבי חייא רבה, בשעה שנשמת הצדיק,
המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאה מן
הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות
הצדיקים לפני בוראו, הוא יוצא ומקדים
שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלפי
צדק, זהו מיכאל ראש שומרי שערי צדק.
מלך שלם, זו ירושלים של מעלה. הוציא
לחם ויין, שמקדים ויוצא לקראתו, ואומר לו
שלום בואך.

אמר רבי חייא, מכאן למדנו, כל המקדים
ויוצא לקראת הבא מן הדרך, ונותן לו
שלום, מעלה עליו הפיתוב כאלו אכילה
ושתיה הוא נותן לו. מנא לן, מהאי קרא,
דכתיב (דברים כג ה) על דבר אשר לא קדמו אתכם
בלחם ובמים. וכי צריכין ישראל ללחם
ולמים, והלא המן יורד להם, שהיה טוב ושפיר
מכל אכילה שבעולם.

אָלָא מפני שלא באו להקדים להם שלום,
העלה עליהם הפיתוב כאילו חסרו
מחיתם. וכל המקדים שלום לחבירו, ויוצא
לו לדרך, מעלה עליו הפיתוב, כאלו נותן לו
לאכול ולשתות. וכן אמר רבי חייא רבה,
מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת השומרים
שערי צדק, יוצאין לקראתו ומקדימין לו
שלום.

והוא כהן לאל עליון, דתאני רב יוסף, כשם
שפנה גדול למטה, כך מיכאל השר
הגדול הוא פנה למעלה, והוא מקדים ומברך
לנשמה קודם, ואחר כך מברך להקדוש ברוך

הוא. ואלמלא מקרא פתוב אי אפשר לאומרו, שנאמר ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קונה שמים וארץ. אשריך שזכית לכה, ואחר כך וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך, אלו הרשעים שזיפיתם בתשובה, ועשית את נשמתם.

לקדוש ברוך הוא. ואלמלא מקרא פתוב, אי אפשר לאמר שנאמר (בראשית יד) ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ. אשריך שזכית לכה, ואחר כך וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך, אלו הרשעים שזיפיתם בתשובה, ועשית את נשמתם.

ויתן לו מעשר מכל, אמר רבי יצחק, האי קרא לא ידענו, מי נתן מעשר למי. אלא הקדוש ברוך הוא נותן לו מעשר. נוטל אות א' מתחת פסא הכבוד, ונותן אותה עטרה על הנשמה, שהוא אברהם. ואיזו היא אות אחת. אות ה'. פאשר נברא העולם בה, להיות צרורה בצרור החיים, ונשלמת בהשלמתו. הדיא הוא דכתיב, (בראשית יז ה) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם, וזהו המעשר שנתן לו הקדוש ברוך הוא.

ויתן לו מעשר מכל (שם), אמר רבי יצחק, הפסוק הזה לא ידענו מי נתן מעשר למי. אלא הקדוש ברוך הוא נותן לו מעשר. נוטל אות אחת מתחת פסא הכבוד, ונותן אותה עטרה על הנשמה, שהוא אברהם. ואיזו היא אות אחת? אות ה', פאשר נברא העולם בה, להיות צרורה בצרור החיים, ונשלמת בהשלמתו. זהו שפתוב (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם, וזהו המעשר שנתן לו הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יהודה, מהו מכל, הוא שכינתו של מקום, דהא תנינן, אמר רבי ברכיה, מאי דכתיב וה' ברוך את אברהם בכל, שהשירה שכינתו עמו.

אמר רבי יהודה, מהו מכל? הוא שכינתו של מקום, שהרי שנינו, אמר רבי ברכיה, מהו שפתוב (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכל? שהשירה שכינתו עמו.

אמר רב חסדא, אין הקדוש ברוך הוא עושה משפט ברשעים בעולם הבא, עד שנמלך בנשמתן של צדיקים, שנאמר (איוב ד ט) מנשמת אלוה יאבדו. וכשהן אובדין, אין אובדין אלא מאתו הדין, שהנשמה דנה לרשעים.

אמר רב חסדא, אין הקדוש ברוך הוא עושה משפט ברשעים בעולם הבא, עד שנמלך בנשמתם של צדיקים, שנאמר (איוב ד) מנשמת אלוה יאבדו. וכשהם אובדים, אין אובדים אלא מאתו הדין, שהנשמה דנה לרשעים.

ותאנא, ערסיא ל שרו של גיהנם, עומד לפני נשמת הצדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקדוש ברוך הוא, ושיתגם ברשותו להורידם לבאר שחת, הדיא הוא דכתיב, ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש. מלך סדום זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדום.

ושינונו, ערסיא ל שרו של גיהנם, עומד לפני נשמת הצדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקדוש ברוך הוא, ושיתגם ברשותו להורידם לבאר שחת, זהו שפתוב (בראשית יד) ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש. מלך סדום זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדום.